

Kestävää kasvua kiertotaloudesta – käsikirja yrityksille

Riku Sinervo
Asiantuntija, Sitra
20.4.2022

Visiomme

Suomi menestyy
rakentamalla reilua,
kestävää ja innostavaa
tulevaisuutta, jossa
ihmiset voivat hyvin
maapallon kantokyvyn
rajoissa.

**Kiertotaloudessa ei tuoteta jatkuvasti
lisää tavaroita, vaan hyödynnetään
käytössä olevien tuotteiden ja
materiaalien arvoa mahdollisimman
pitkään.**

**Kulutus perustuu omistamisen sijaan
palveluiden käyttämiseen.**

Kiertotalous on nyt tärkeämpää kuin koskaan

Ilmastokriisin ja luonnonvarojen ylikulutuksen ratkaisemiseksi tarvitaan muutoksia tuotannon ja kulutuksen rakenteisiin.

Kiertotalous on kestävämpi vaihtoehto haastavissa muutostilanteissa; toimitusketjut, omavaraisuus ja huoltovarmuus.

Muutos on käynnissä. EU panostaa vahvasti kiertotalouteen esimerkiksi kestävän tuotepolitiikan uudistuksen ja EU-taksonomian kautta.

Yritykset huomioivat kestävyyttä yhä enemmän liiketoiminnassa. Asiakkailta ja alihankintaketjuilta vaaditaan kestäviä toimintatapoja.

Kiertotalous yhdistää tämän hetken isoja suomalaisia kasvutarinoita: esimerkiksi Swappie, Relex Solutions ja Fiksuruoka.fi.

Kestävää kasvua kiertotalouden liiketoimintamalleista - käsikirja yrityksille

Yhdessä Deloitteen kanssa laadittu käsikirja kiertotalousliiketoiminnan kehittämiseen.

Suunnattu yrityksille, jotka haluavat tarttua kiertotalouden mahdollisuuksiin ja lähteä kehittämään kiertotalouden mukaista liiketoimintaa.

Sisältää tietoa, esimerkkejä ja käytännön työkaluja, joiden avulla kiertotalousmuutos voidaan toteuttaa yrityksen arjessa.

Lataa käsikirja: <https://www.sitra.fi/julkaisut/kestavaa-kasvua-kiertotalouden-liiketoimintamalleista/>

KÄSIKIRJAN VIISI ASKELTA KOHTI KIERTOTALOUTTA

Johdanto

Pikaopas

Ota haltuun käsikirjan sisältö ja aloita kiertotalouden muutosmatka.

1. Ymmärrä kiertotalouden merkitys

Ota selvää liiketoimintaan vaikuttavista maailmanlaajuisista muutosvoimista.

2. Tunnista kiertotalouden mahdollisuudet

Ota selvää, millaisia mahdollisuuksia kiertotalous tuo yrityksellesi.

3. Määrittele kiertotalouden liiketoimintamalli

Opi, miten yrityksesi liiketoimintaa voidaan kehittää kohti kiertotaloutta.

4. Tunnista tarvittavat kyvykkyudet

Opi, mitä kiertotalouteen siirtyminen edellyttää ja tunnista kehityskohteet.

5. Tee kiertotalousmuutoksesta totta

Vauhdita kiertotalousliiketoimintaa käytännön vinkkien avulla.

Valmiina
muutosmatkalle?

Miksi kiertotalous?

Kiertotalous auttaa sopeutumaan viiteen keskeiseen toimintaympäristön muutokseen ja hyötymään niistä:

1. Ilmastokriisi ja luontokato
2. Sääntely ja politiikka
3. Asiakasymmärrys ja muuttuva kuluttaminen
4. Teknologia ja data
5. Talouden suunta

Mitä toimintaympäristön muutos tarkoittaa yrityksille?

- Mukautuminen asiakkaiden vaatimuksiin ja uuteen lainsäädäntöön
- Säästöjä tehokkuudesta ja resilienteistä tuotantoketjuista
- Erottautuminen kilpailijoista ja skaalaus uusille markkinoille

Lineaarinen arvoketju on usein tehoton

1. Materiaalien käyttö ei ole kestävää
2. Kaikkea kapasiteettia ei hyödynnetä
3. Tuotteiden elinikä on lyhyt
4. Arvo menee hukkaan elinkaaren lopussa
5. Asiakassuhteista ei saada kaikkea irti.

Kiertotalouden avulla voit puuttua tehottomuuksiin ja muuttaa ne lisäarvoksi.

Kiertotalous luo lisäarvoa yritykselle neljällä tavalla

1. Lisää tuottoa

- Lisää tarjontaa läpi tuotteen elinkaaren tarjoamalla palveluja, uudelleenmyyntiä ja kierrätystä
- Tavoita uusia asiakkaita, myy tuotteita paremmalla hinnalla

2. Kehitä brändiä

- Erotu kilpailijoista ja paranna mainetta
- Lisää asiakastyytyväisyyttä ja rahoituksen saatavuutta, houkuttele parhaat osaajat

3. Vähennä kuluja

- Lisää resurssien tuottavuutta – vähemmällä enemmän
- Tunnista uusia kumppaneita

4. Vähennä riskejä

- Vähennä tuotantoketjun riskejä ja lisää resilienssiä
- Sopeudu paremmin sääntelyn muutoksiin.

Millaisia mahdollisuuksia kiertotalous tarjoaa sinun yritykselle?

Väliporina

Tartu mahdollisuuksiin kiertotalouden liiketoimintamalleilla

Kiertotalouden liiketoimintamallit ja esimerkkiyrityksiä

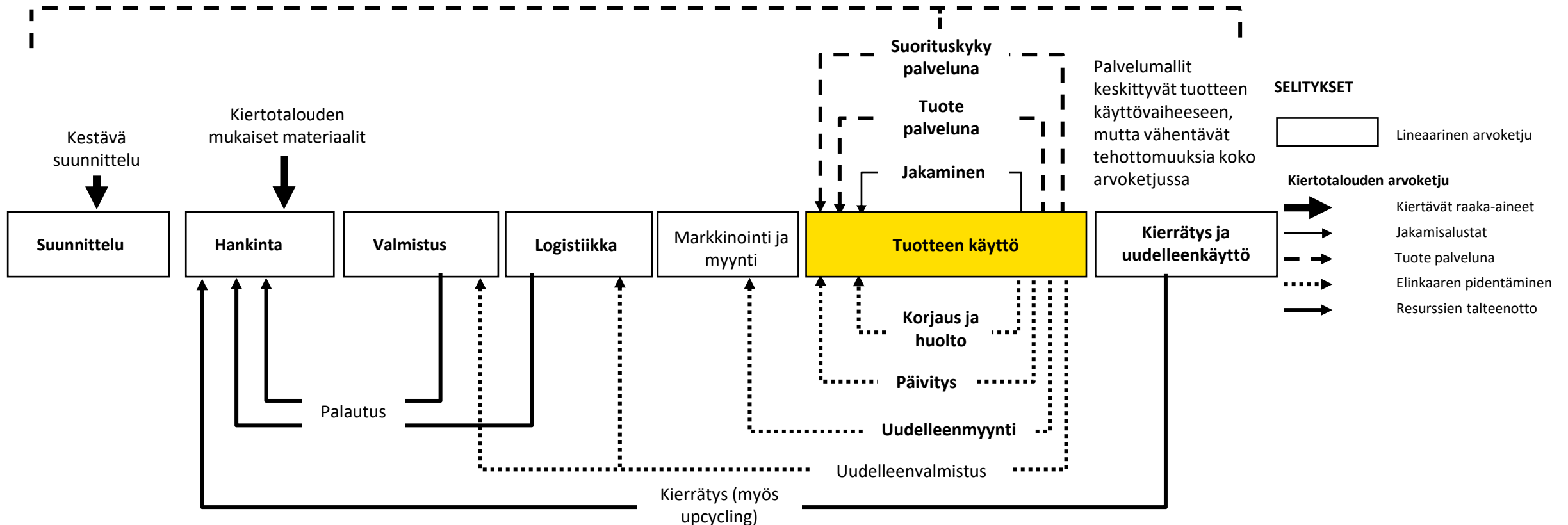
Kiertävät raaka-aineet	Resurssien talteenotto	Jakamisasut	Tuote palveluna	Elinkaaren pidentäminen
Spinnova tekee tekstiilikuitua sellusta. Yritys vastaanottaa ylijäämämateriaalin, jauhaa sen mekaanisesti mikrokuiduksi ja valmistaa tekstiilikuitua mikrokuidusta ja vedestä.	Betolar korvaa sementin teollisuuden sivuvirroilla. Sementtiä korvataan teräs-, kaivos-, metsä- ja energiateollisuuden sivuvirroista valmistetuilla sideaineilla eri käyttötarkoituksissa.	Fiksuruoka ostaa hävikkiruokaa valmistajilta ja myy sen verkkokaupan kautta edullisesti kuluttajille. Fiksuruoka edistää kiertotaloutta hyödyntämällä tuotteiden, joiden valmistaminen kuormittaa ympäristöä.	Lindström tarjoaa työvaatteita palveluna, mikä tarkoittaa, että he huolehtivat tuotteiden koko elinkaaresta aina suunnittelusta uudelleenkäyttöön. Näin Lindström voi vähentää ylikulutusta ja säästää luonnonvaroja.	Valtra kunnostaa traktorien vanhat vaihdelaatikot ja antaa traktoreille jopa 30 vuotta lisää elinikää. Valtra on pidentänyt Reman-osilla, eli uudelleen valmistusosilla, satojen koneiden elinkaaria Euroopassa.

Kiertotalouden liiketoiminamallit jakautuvat tarkempiin alamalleihin

Liiketoimintamalli	Alamalli	Alamallin kuvaus
KIERTÄVÄT RAAKA-AINEET	Kestävä suunnittelu	Suunnittele kestäviä ja helposti korjattavia tuotteita, esim. modulaarisen suunnittelun avulla.
	Kiertotalouden mukaiset materiaalit	Hyödynnä tuotannossasi kierrätettyjä materiaaleja sekä uusiutuvaa energiaa. Minimoi hukan ja jätteen määrä.
JAKAMISALUSTAT	Jakaminen	Hyödynnä digitaalisia alustoja vähäisessä käytössä olevien tavaroiden ja resurssien jakamiseen tai käytä alustoja omien tarpeiden täyttämiseen. Kehitä omia alustoja.
TUOTE PALVELUNA	Tuote palveluna	Tarjoa asiakkaille mahdollisuus käyttää tuotetta tilaus- tai käyttömaksua vastaan ilman tarvetta omistaa.
	Suorituskyky palveluna	Tarjoa asiakkaille ennalta määritelty palvelu ja laatutaso, sitoudu takaamaan tietty lopputulos.
ELINKAAREN PIDENTÄMINEN	Korjaus ja huolto	Pidennä markkinoilla olevien tuotteiden elinikää tarjoamalla huolto- ja korjauspalveluja.
	Päivitys	Paranna tuotteiden suorituskykyä päivittämällä niiden komponentteja uudempiin.
	Uudelleenmyynti	Myy käyttökelpoisia tuotteita uudelleen.
	Uudelleenvalmistus	Hanki tuotteita, päivitä tehdaskunnostuksella tai kehitä alkuperäisiä toiminnallisuuksia. Myy tuotteet matalammalla hinnalla.
RESURSSIEN TALTEENOTTO	Kierrätys (myös upcycling)	Kerää tai ota talteen materiaaleja käyttöiän lopussa olevista tuotteista, käytä näitä tuotannossasi tai myy raaka-aineeksi.
	Palautus	Palauta takaisin tuotantoon tai myy eteenpäin ylimääräisiä raaka-aineet (esimerkiksi tuotannon sivuvirtoja).

Alamalleilla kiertotalouden mukainen arvoketju

Lineaarisista arvoketjuista kiertotalouden mukaisiin arvoketjuihin

Kiertotalouteen siirtyminen vaatii uutta osaamista ja panostuksia

Yrityksen tulee tunnistaa kiertotalouden kannalta tärkeimmät kyvykkyudet ja vahvistaa niitä, joissa on vielä puutteita

1. Organisaatio ja kulttuuri

- Kiertotalouden vision ja strategian määrittely, kiertotalousmittarit, osaamisen kehittäminen, palkitsemisjärjestelmät.

2. Toiminnot ja innovaatiot

- Kiertotalouden mukainen tuote- ja palvelusuunnittelu, toimintojen tehostus, teknologian ja datan hyödyntäminen sekä liiketoimintakokeilut.

3. Kiertotalousekosysteemi

- Kumppanuuksien hyödyntäminen, verkostojen rakentaminen ja takaisinottojärjestelmät.

2.1

KIINNOSTAVIMMAT KIERTO- TALOUDEEN

**HYVÄÄ
HUOMISTA,
SUOMI!**

